

//Inhalt

//Kurzbeschreibung

//Lehrplanbezug

//Ablaufplan

//Material-Checkliste

//Anleitung / Impressionen

//Zadowolony

//Krótki opis

//Odniesienie do programu nauczania

//Procedura

//Lista kontrolna materiałów

//Instrukcje / Wrażenia

Bronzezeit – Tod und Ritual

Epoka brązu – śmierć i rytuały

// Kurzbeschreibung

In jeder Zeit und Kultur gibt es vielfältige Jenseitsvorstellungen und Bestattungsrituale. Der Umgang mit dem Tod eines Menschen ist heute ein anderer als in der Vergangenheit. Totenrituale könne daher völlig verschieden sein, aber auch Gemeinsamkeiten aufweisen. Die Totenrituale werden durch eine inszenierte bronzezeitliche Bestattung mittels Gefäßrepliken nachvollzogen.

// Zielgruppe

Grundschule • Oberschule • Gymnasium Klasse 1–10

// Dauer

1,5 Stunden

// Lehrplanbezug

Fach	Klasse	Lernbereich	Thema
ETH	4	WPF4	Naturreligion
SU	3	WPF3	Steine und steinerne Kultur in der Region
	4	WPF4	Schlösser, Burgen und Gärten in Sachsen
GEO	10	WPF3	Rund um die Bevölkerung Sachsens
GES	5	LB2	Längsschnitt: Auf den Spuren der frühen Menschen

GYM = Gymnasium | OS = Oberschule | GS = Grundschule | GK = Grundkurs | LK = Leistungskurs | RS = Realschule | HS = Hauptschule | WPF = Wahlpflicht | FV = Fertigung und Vernetzung | AS = Astrologie | BIO = Biologie | CHE = Chemie | ETH = Ethik | GEO = Geografie | HW = Hauswirtschaft | IN = Informatik | KU = Kunst | MA = Mathematik | NP = Naturwissenschaftliches Profil | PHY = Physik | SU = Sachunterricht | WER = Werken

// Krótki opis

W każdej epoce i kulturze są różne wyobrażenia o życiu pozagrobowym i różne rytuały pogrzebowe. Traktowanie śmierci człowieka w czasach dzisiejszych jest inne niż w przeszłości. Rytuały pogrzebowe mogą być zatem bardzo różne, ale także wykazywać podobieństwa. Rytuały te prezentowane są na przykładzie zainscenizowanego pochówku z epoki brązu z replikami naczyń.

// Grupa docelowa

szkoła podstawowa • szkoła średnia • liceum klasa 1–10

// Trwanie

1,5 godziny

// Odniesienie do programu nauczania

Przedmioty	Klasa	Obszar nauczania	temat
ETH	4	WPF4	Religia naturalna
SU	3	WPF3	Kamienie i kultura kamienna w regionie
	4	WPF4	Pałace, zamki i ogrody w Saksonii
GEO	10	WPF3	Ludność Saksonii
GES	5	LB2	Przekrój podłużny: Śladami wczesnych ludzi

GYM = liceum | OS = szkoła średnia | GS = szkoła podstawowa | GK = poziom podstawowy | LK = poziom rozszerzony | RS = szkoła realna | HS = szkoła główna | WPF = fakultet | FV = wykonanie i usieciowienie | AS = astrologia | BIO = biologia | CHE = chemia | ETH = etyka | GEO = geografia | HW = gospodarka domowa | IN = informatyka | KU = sztuka | MA = matematyka | NP = profil przyrodniczy | PHY = fizyka | SU = nauka o rzeczach | WER = prace ręczne

Dauer in Min.	Didaktik Methoden	Interaktion Aufgaben	Material
5	MOT, SENS UG	Begrüßung ▷ Hinweise (Garderobe, Verhalten, Ablauf) ▷ Erz in der Hand halten ▷ Titel erfragen und dann nennen Abfrage nach Vorwissen zur Bronzezeit allgemein	Urne und Schwert
40	ErArb EA, UG	Gruppe 1 – Theoriemodul Bronzezeit ▷ Allgemeiner Überblick Bronzezeit + Funktion Repliken aus Bronze eraten lassen und klären ▷ Visuelle Präsentation zum Umgang mit dem Tod über die Zeit in Interaktion mit SuS erarbeiten - Tod - Prothesis - Ekphora (Trauerzug) - Verbrennung - 1. Beisetzung - 2. Beisetzung - postfunerale Handlung	Erz, Gussform, Rohling, Bronzeschwert, Zeitstrahl, Bilder, Präsentation, Beamer, Laptop
40	PRA GA	Gruppe 2 – Praxismodul performative funerale Handlungen am Beispiel Frühe Eisenzeit (Selbsterprobung und Nachbesserung durch Pädagogen) ▷ Einordnung der Beigaben ▷ Kleidung einer Urne mittels Repliken ▷ Zuordnung Grabgefäße zu Gefäßgruppen mittels Repliken - Urnennahe Gruppe - Urnenferne Gruppe - Keramikpackung - Urne	diverse Repliken Grabgefäßen, getrocknete Brötchen, Nudeln, Leinen, Nadel
45	FEST UG	Tausch der Gruppen Blitzlichtrunde zum Projekt Verabschiedung	

A= Anhang | AB = Arbeitsblatt | GA = Gruppenarbeit | EA = Einzelarbeit | ErArb = Erarbeitung | FEST = Festigung | HINF = Hinführung | PRA = Praxis | MOT = Motivation | REFL = Reflexion | SENS = Sensibilisierung | SICH = Sicherung | TB = Tafelbild | UG = Unterrichtsgespräch | ÜL = Überleitung | WDH = Wiederholung | ZO = Zielorientierung

Czas w min.	dydaktyka Metody	Treść Zadania	materiał
5	MOT, SWIA DK	Powitanie ▷ Wskazówki (szatnia, toaleta, przebieg) ▷ (pokazać rudę na dłoni) ▷ spytać o tytuł i powiedzieć ogólne pytania o wiedzę na temat epoki brązu	Urna i miecz
40	O PI, DK	Grupa 1 – moduł teoretyczny nt. epoki brązu ▷ Ogólny przegląd wiadomości o epoce brązu + próba odgadnięcia funkcji replik z brązu – wyjaśnienie ▷ wizualna prezentacja traktowania śmierci Opracować w interakcji z uczniami - śmierć - prothesis - kondukt pogrzebowy - spopielenie zwłok - 1. pochówek - 2. pochówek - działania postfuneralne	Ruda, forma odlewnicza, półfabrykat, miecz z brązu, oś czasu, zdjęcia, prezentacja, rzutnik, laptop
40	PRA PG	Grupa 2 – moduł praktyczny pogrzeby performatywne Działania na przykładzie wczesnej epoki żelaza (samodzielnego wykonania z korektą pedagoga) ▷ przyporządkowanie przedmiotów umieszczanych przy zmarłym ▷ Zdobienie repliki urny ▷ przyporządkowanie naczyń grobowych z podziałem na grupy przy pomocy replik - grupa zbliżonych do urn - grupa dalekich od urn - ceramika - urny	różne repliki naczyń grobowych, suszone bułki, kluski, płótno, igły
5	K DK	zamiana grup błyskawiczne podsumowanie projektu pożegnanie	

Z = Załącznik | AR = arkusz roboczy | PG = praca w grupie | PI = praca indywidualna | O = opracowanie | K = konsolidacja | W = wprowadzenie | PRA = praktyka | MOT = motywacja | REFL = refleksja | SWIA = świadomość | PEW = pewność | TB = Tablica | DK = dyskusja klasowa | PRZ = przejście | POW = powtórzenie | OC = orientacja na cel

// Material-Checkliste

Repliken und originale Grabgefäße

Kreppband, Matte

Erze, Bronzeschwert, Gussform, Rohling

Leinen und Nadel

Beamer, Laptop

Präsentationsfolien

trockene Brötchen, Nudeln

// *Lista kontrolna materiałów*

Repliki i oryginalne naczynia nagrobne

Taśma maskująca mat

**Rudy, miecz z brązu, forma odlewnicza,
surówka**

Pościel i igła

Projektor, laptop,

Slajdy prezentacji

suche bułki, makarony

//Anleitung

//Instrukcje

Repliken und originale Grabgefäße

Die Repliken eines früheisenzeitlichen Grab nachstellen lassen.

Repliki i oryginalne naczynia grobowe

Inscenizacja repliki grobu z wczesnej epoki żelaza.

Urnenferne Gruppe mit Miniofen und Schalen

grupa dalekich od urn z minipieczami i czarkami

Omphalogefäß

In das Kännchen passt genau so viel Volumen wie in das dazugehörige Schälchen.

Omfalos

Do dzbanuszka pasuje dokładnie taka pojemność jak do czarki.

Urnennahe Gruppe mit Omphalogefäß

grupa zbliżonych do urn z naczyniem typu omfalos

Urne mit Deckschale

Urne ohne und mit Bekleidung. Mit der Replik einer Urne, einem Leinentuch und einer Nadel soll versucht werden, die Urne einzukleiden. Die Auflösung erfolgt hinterher.

Urna z czarką i pokrywką

Urna bez i ze zdobieniem. Próba ozdobienia repliki urny lnianym płótnem i igłą. Rozwiązanie poniżej.

